

Film en Filosofie: Vrijheid

code

167001

studiepunten

6 EC

docenten

Coördinerende docenten:

drs. A.P. den Dulk (kamer 13A-28, tel. (020) 59 86691, e-mail ap.den_Dulk@ph.vu.nl)

dr. E. Koster (kamer 13A-23, tel. (020) 59 86677, e-mail e.koster@ph.vu.nl)

dr. M.F. Willemsen (kamer 13A-36, tel. (020) 59 86676, e-mail mf.willemsen@ph.vu.nl)

Gastdocenten: Dr. G. Meyen; Dr. J.W. van Saane, Dr. A.M. Verbrugge.

periode

5

doel

Deze collegereeks gaat in op de relatie tussen film en filosofie. De reeks biedt aan de hand van een zestal films een kennismaking met een filosofisch thema; dit jaar is dat 'vrijheid'. Filosofische reflectie op vrijheid wordt gebruikt om de films te interpreteren, terwijl de films behulpzaam zijn om filosofische problemen over vrijheid beter te begrijpen. Daarnaast is de relatie tussen film en filosofie in het algemeen een thema dat wordt bestudeerd.

inhoud

Wie ben ik? Heb ik invloed op mijn eigen lot? Wat is goed? Wat is kwaad? Hoe moet ik leven? Dit zijn voorbeelden van filosofische problemen waar ieder mens tijdens zijn leven mee wordt geconfronteerd. Film is het hedendaagse medium bij uitstek waarin de problemen van het hedendaagse individu aan de orde komen.

In het collegejaar 2009-2010 staat het vak 'Film & Filosofie' in het teken van het thema 'vrijheid'. Tijdens de collegereeks worden zes belangwekkende films vertoond die na afloop van commentaar worden voorzien door zes VU-filosofen. De volgende dag vindt een verdiepingscollege plaats waarin spreker en studenten, mede aan de hand van teksten uit de syllabus, nader ingaan op de film en de filosofische thematiek in kwestie.

Het thema 'vrijheid' heeft verschillende filosofische facetten. In de bespreking van elke film en de bijbehorende bijeenkomst staat een bepaald facet centraal: Beschikt de mens wel over een vrije wil? Kan vrijheid leiden tot geweld en terreur? Hoe zit het met religieuze bevrijding? Wat is de relatie tussen vrijheid en identiteit? Wat is het verschil tussen vrijheid *van* en vrijheid *tot*? Kan individuele vrijheid problematische vormen aannemen? En: hoe kan een individu vrij zijn te midden van de machtsstructuren waardoor hij wordt omgeven?

Het programma ziet er als volgt uit (indien van toepassing: de eerste datum betreft telkens de filmvertoning & lezing; de tweede datum het verdiepingscollege):

- 1 dinsdag 30 maart: inleidend college
- 2 dinsdag 6 en woensdag 7 april: vrije wil – dr. Gerben Meynen (film: *Lola rennt*)
- 3 dinsdag 13 en woensdag 14 april: vrijheid en terreur/trauma – dr. A.M. Verbrugge (film: *Der Baader Meinhof Komplex*)
- 4 dinsdag 20 en woensdag 21 april: religieuze bevrijding – dr. J.W. van Saane (film: *Breaking the Waves*)
- 5 dinsdag 27 en woensdag 28 april: vrijheid en identiteit – dr. M.F. Willemsen (film: *The Crying Game*)
- 6 dinsdag 11 en woensdag 12 mei: vrijheid en ironie – drs. A.P. den Dulk (film: *American Psycho*)
- 7 dinsdag 18 en woensdag 19 mei: individu vrijheid en maatschappelijke structuren – dr. E. Koster (film: *Das Leben der Anderen*)
- 8 dinsdag 25 mei: afsluitend responsiecollege

Deze collegereeks staat open voor studenten van alle faculteiten. De bijeenkomsten zijn bedoeld voor iedereen die geïnteresseerd is in film en voor iedereen die wil nadenken over vragen waar de hedendaagse mens mee wordt geconfronteerd.

werkwijze

Inleidend college, zes filmvertoningen met lezing, zes verdiepingscolleges en een afsluitend responsiecollege.

literatuur

1) Algemene artikelen over de relatie tussen filosofie en film uit o.a.:

- Paisley Livingston, Carl Plantinga (eds), *The Routledge Companion to Philosophy and Film*. Routledge 2008

- Thomas E. Wartenberg, Angela Curran (eds.), *The Philosophy of Film. Introductory Texts and Readings*. Blackwell 2005.

2) Specifieke artikelen/tekstfragmenten over (facetten van) vrijheid van o.a. J.S. Mill, G.W.F. Hegel, S.A. Kierkegaard, F.W. Nietzsche, I. Berlin, M. Foucault, H. Frankfurt.

toetsing

- voorbereidende opdracht bij elk verdiepingscollege

- 4 essays van elk 1000 woorden naar aanleiding van vier van de vertoonde films en de bestudeerde literatuur

opmerkingen

- Bij het inleidende college (en via Blackboard) wordt een studiehandleiding verstrekt met precieze literaturopgave, voorbereidende opdracht, omschrijving van de eisen die aan de afsluitende essays worden gesteld enz.

- Voor dit college geldt een aanwezigheidsplicht. Maximaal een van de bijeenkomsten (film en verdiepingscollege) mag worden gemist. Het inleidende college mag niet worden gemist.

- Aanmelding uiterlijk 25 maart via tis.vu.nl. Bij minder dan 10 aanmeldingen gaat de reeks niet door.